

Nøjsomhed Gods I/S
Nøjsomhedsvej 35
4900 Nakskov

Kystdirektoratet
J.nr. 19/02822-9
Ref. Lea Bank Stigsen
24-03-2020

Kopi sendt til Robert Nøddebo Poulsen, repræsentant for ejer,
info@agrohydrologerne.dk

Afgørelse – Afslag på ansøgning om dispensation til etablering af et minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 1a, Nøjsomhed, Købelev, 4900 Nakskov, i Lolland Kommune

Ansøgning

Den 15. oktober 2019 fremsendte Robert Nøddebo Poulsen på vegne af Nøjsomhed Gods I/S en ansøgning om dispensation til etablering af et minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen på ovennævnte matrikel.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver hermed afslag på ansøgning om dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens¹ § 65b, stk. 1, jf. § 15, til etablering af det ansøgte minivådområde.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet – se afsnittet ”Klagevejledning”.

Redegørelse for sagen

Formålet med etablering af minivådområder er at forbedre vandmiljøet ved at reducere kvælstofudledningen og til dels også udledningen af fosfor fra landbrugsarealer.

Landbrugsstyrelsen kan give tilsagn om tilskud til etablering af konstruerede minivådområder på arealer klassificeret som egnede og potentielt egnede. De egnede arealer fremgår af et minivådområdekort, der gælder for den enkelte ansøgningsperiode.

Den 5. marts 2019 har SEGES oplyst til Kystdirektoratet, at de har identificeret ca. 24.000 potentielle projekter, hvor 685 af placeringerne er beliggende inden for strandbeskyttelses- og klitfredslinjerne (ca. 3 %). Den 24. september 2019 har SEGES endvidere oplyst, at der med det opdaterede potentialekort til ansøgningsrunden i 2020 er øget potentiale både inden for og uden for strandbeskyttelseslinjen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse

SEGES har desuden oplyst, at den relative effekt af projekter inden for strandbeskyttelseslinjen er større end gennemsnittet pga. den lave kvælstofretention for kystnære arealer.

Det ansøgte projekt

På den ovennævnte matrikel ønskes der etableret et minivådområde beliggende ud til Langelandsbælt. Minivådområdet ønskes konstrueret med lavvandede områder vekslende med bassiner med større dybde samt et sedimentationsbassin (se fig. 1-2).

Fig. 1. Ortofoto 2019. Den røde prik markerer placeringen af minivådområdet. Det orange skraverede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De sorte streger markerer matrikelskel.

Fig. 2. Figur fra ansøgningsmaterialet, der viser placeringen og konstruktionen af det ansøgte minivådområde. Det røde omruds markerer minivådområdet. Det blå omruds markerer projektarealet.

I ansøgningen fremgår følgende begrundelse for etablering af minivådområdet:

”Som en del af virkemidlerne under vandområdeplanerne 2015-2021 er minivådområder med til at reducere næringsstofindholdet i drænvandet og dermed de danske kystvande. Næringsstofreduktionen er direkte sammenhængende med størrelsen af minivådområdets tilhørende drænopland. For at kunne opnå den fastlagte nødvendige reduktion af næringsstoffer ønskes størst muligt effekt, derfor ansøges om mulighed for anvendelse af det naturligt store opland som er kystnært placeret. Her er placeringen afhængig af at kunne tilknyttes det eksisterende dræningssystem, herunder den tilhørende pumpe...

Anlægget har primært til formål gennem denitrifikation og sedimentation at fjerne næringsstoffer fra drænvandet i et pumpet opland på ca. 28 ha og herved reducerer næringsstofudledningen til Langelandsbæltet der er en del af den sydlige del af Storebælt. Herudover ønsker lodsejer at øge biodiversiteten på sin ejendom, hvilket minivådområdet også vil bidrage til. Minivådområdet skal forsynes med vand fra eksisterende pumpestation der er placeret ca. 100 meter fra kystlinjen. Der er søgt tilskud til minivådområdet gennem minivådområde-

ordningen administreret af Landbrugsstyrelsen. Tilskud betinger minimum 10 års drift af minivådområdet.

Minivådområdet ønskes placeret på dyrkningsjord som i dag er permanent græs... Minivådområdets vandflade udgør 0,29 ha og har de omtrentlige dimensioner på 90 x 35 meter. Anlægget er projekteret med en vandspejlshøjde på 0,5 meter (DVR90) og en digehøjde på nogle stræk, betinget af terrænet, i en kote 1 meter. Som målene og kort indikere er anlægget designet i en rektangulær facon, som ønskes placeret på indersiden af landdiget og langs hermed. Ved hjælp af pumpestation pumpes drænvandet i dag ud i kanalen (Vandløb nr. 9 – Ravensborg Kommune) syd for minivådområdet. Ved etablering af minivådområdet vil det næringstofreducerede drænvand forsat afvandes til samme kanalsystem.

I kraft af at landdiget, langs med og nord for minivådområdet, har en topkote på ca. 2,5 meter (DVR90) vil minivådområdet derfra ikke være synligt fra kystsiden. Landdiget syd for Oddevej har en topkote på omkring 1,5 m, dog vil den bagved liggende mark med terrænkote på 2,25 m for en stor del dække for indsynet til minivådområdet fra denne retning fra kystsiden. Minivådområdets er desuden placeret sådan, at det kun er nær endefslutningen af en offentlig vej uden videre forgrening til anden offentlig vej. Den omtalte vej er Oddevej syd for minivådområdet med en afstand til anlægget på ca. 10 meter. Fra landsiden er minivådområdet ikke synlig fra anden offentlig vej end allerede nævnte Oddevej i sydlige retning. En kombination af læhegn og terrænforløb dækker indsynet.

Det bemærkes desuden, at der i området ved minivådområdet allerede befinder sig flere 150 meter høje vindmøller som visuelt dominerer området fra både kyst- og landside.”

Den 12. november 2019 varslede Kystdirektoratet afslag til det ansøgte. På denne baggrund modtog Kystdirektoratet den 3. december 2019 følgende yderligere oplysninger til ansøgningsmaterialet:

”Generelt gøres opmærksom på at minivådområder er såkaldte kollektive virkemidler dvs. miljøeffekten giver ikke en personlig vinding, de renser kollektivt alt det drænvand som løber igennem dem uanset hvorfra drænvandet kommer fra.

Oplandet (30ha) til minivådområdet på Nøjsomhed Gods består af lerjord, som har et stort dræningsbehov, hvorfor markerne på Nøjsomhed Gods er system dræned. Grundet jordenes lave og flade topografi leder hele drænsystemet vand til en helt kystnær pumpestation placeret umiddelbart indenfor kystdiget dvs. indenfor strandbeskyttelseslinjen. Drænvandet fra Nøjsomhed Gods jorde indeholder næringsstoffer (N og P) men grundet vandets særlig korte transportvej fra dræn direkte til pumpestation og dermed havet, er der ikke andre tilsvarende arealeffektive virkemidler til rådighed for fjernelse af næringsstoffer i drænvandet.

Et argument om at flytte pumpestationen udenfor strandbeskyttelseslinjen vil i praksis betyde, at oplandet til pumpen reduceres med anslået 20 ha jord, hvilket vil betyde en betydelig reduceret miljømæssig effekt af minivådområdet, men mere afgørende er at minivådområdet da ikke vil være tilskudsberettiget gennem minivådområdeordningen da oplandet i dette tilfælde vil være under kravet på 20 ha. Fagligt, teknisk og økonomisk set vil en flytning af pumpestationen ej heller være en praktisk mulighed.

Nøjsomhed Gods er endvidere, at betragte som et intensivt dyrket landbrugsopland og på den baggrund vil minivådområdet være at betragte som en naturmæssig forbedring for området. Vandet vil igennem anlægget opnå en stigende grad af renhed og anlæggets lave zoner vil give grundlag for en lang række plantearter som har andre økosystemfunktioner end næringsstoffjernelse f.eks. understøttelse af biodiversitet i fht. fulge, land- og vandlevende insekter og pattedyr jf. nedenstående kilde. Lave diger rundt om minivådområdet vil på stræk kunne anlægges i råjord og dermed give nøjsomhedsplanter mulighed for at indfinde sig. Helt generelt vil minivådområdet give en øget plantediversitet som vil betyde øget faunadiversitet.

Særligt på Nøjsomhed Gods gør de ovenfor beskrevne forhold, at minivådområdet er et miljømæssigt positivt virkemiddel på ejendommen som muliggør fjernelse af næringsstoffer til vandmiljøet, som ellers ikke har mulighed for at fjernes. I alt er minivådområdeeffekten på Rosenfeldt Gods, estimeret af Landbrugsstyrelsen til ca. 152 kg N pr år.”

Kystdirektoratet har i forbindelse med sagsbehandlingen benyttet oplysninger, som direktoratet har modtaget fra SEGES. På denne baggrund har Kystdirektoratet partshørt ansøger om disse oplysninger. Ansøger havde ingen bemærkninger til oplysningerne fra SEGES inden for den fastsatte frist.

Minivådområdet vil være beliggende ca. 7,5 km fra Natura 2000-område nr. 179 Nakskov Fjord og Inderfjord (habitatområde nr. 158, fuglebeskyttelsesområde nr. 88 og Ramsarområde nr. 23) og ca. 10 km fra Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand (habitatområde nr. 152, fuglebeskyttelsesområde nr. 85 og Ramsarområde nr. 21), jf. bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter.

Området, hvor minivådområdet ønskes placeres er beliggende op til et område registreret som beskyttet natur, strandeng, omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3

Området er omfattet af lokalplan 360-96, 9 vindmøller ved Nøjsomheds Odde. Området er i lokalplanen udpeget som teknisk anlæg.

Lovgivning

Af naturbeskyttelseslovens § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne

og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen.

Der kan gøres undtagelse fra bestemmelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65b.

Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, skal der ifølge bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Tilstandsændringen forudsætter derfor, at der meddeles dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 15a, stk. 1, gælder forbuddet mod tilstandsændringer inden for strandbeskyttelseslinjen ikke for landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning.

Kystdirektoratet finder ikke, at etablering af et minivådområde falder ind under den ovenstående undtagelsesbestemmelse uanset om minivådområdet etableres på et landbrugsareal.

Ansøgningen skal derfor behandles efter den restriktive dispensationsadgang i lovens § 65b, stk. 1, hvor en dispensation forudsætter, at der er tale om et særligt tilfælde.

Kystdirektoratet finder efter en samlet og konkret vurdering ikke, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde, at der meddeles dispensation.

Ifølge den administrative praksis dispenseres der som hovedregel ikke fra strandbeskyttelseslinjen til anlæg af kunstige søer/vandhuller selv om de kan

fremme det naturlige dyre- og planteliv, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område.

Ifølge praksis kan der dog på baggrund af en konkret vurdering meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller/søer på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller, og hvor det vil have en klart naturforbedrende funktion.

Ifølge historisk kortmateriale har der ikke tidligere været vandhuller/søer på lokaliteten, og der er således ikke tale om et projekt, hvor genskabelse af naturlig hydrologi indgår. Det er endvidere Kystdirektoratets vurdering, at et konstrueret minivådområde ikke kan sidestilles med etablering af et kunstigt vandhul/sø med henblik på naturforbedring, idet minivådområdet er en renseforanstaltning for drænvand fra landbrugsarealer og derved mere har karakter af et teknisk anlæg. På denne baggrund finder Kystdirektoratet ikke, at det ansøgte er omfattet af ovennævnte dispensationspraksis.

I vurderingen har Kystdirektoratet endvidere lagt vægt på, at minivådområdet placeres meget kystnært og vil være et fremmedelement i landskabet. Det forhold, at minivådområdet ifølge ansøger ikke kan ses fra stranden samt, at der er placeret vindmøller på kyststrækningen, kan ikke i sig selv tillægges afgørende vægt. Endvidere tager strandbeskyttelseslinjen også sigte på at beskytte de bagvedliggende kystlandskaber.

Tillige har Kystdirektoratet i vurderingen lagt afgørende vægt på, at langt størstedelen af de udpegede potentielle områder til etablering af minivådområder er beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen. Kystdirektoratet finder derfor ikke, at hensynet til reducere af kvælstofudledningen fra landbruget vejer tungere end hensynet til beskyttelsen af det strandbeskyttede areal.

I vurderingen har Kystdirektoratet yderligere lagt vægt på, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning i andre lignende sager, dvs. at andre grundejere vil kunne få en forventning om at kunne opnå dispensation til lignende.

På ovenstående baggrund meddeler Kystdirektoratet afslag til det ansøgte.

Kystdirektoratet har ikke med denne afgørelse foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-området væsentligt eller medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Afgørelsen er sendt til:

- Lolland Kommune, lolland@lolland.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lolland, lolland@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lolland, lolland@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk